

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy
o ochronie gruntów rolnych i leśnych
(druk nr 360)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, zmierza do usprawnienia procesu budowy linii kolejowych oraz określa zasady wypłaty odszkodowań za nieruchomości wyłączone z przeznaczeniem pod linie kolejowe.

W aktualnym stanie prawnym wnioskodawcą decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej o znaczeniu państwowym jest minister właściwy do spraw transportu. W ustawie proponuje się, aby w miejsce ministra wnioskodawcą były PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna (PLK S.A.) - zgodnie z rządową Strategią dla transportu kolejowego do roku 2013 zarządca narodowej infrastruktury kolejowej. Taki zabieg ma uprościć proces inwestycyjny i pozwolić na uniknięcie zarzutów, że Minister Infrastruktury kierujący działem administracji rządowej transport i działami: budownictwo oraz gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa, jest jednocześnie stroną i organem odwoławczym w postępowaniu administracyjnym o ustalenie lokalizacji linii kolejowej o znaczeniu państwowym.

W nowych art. 9o ust. 6, art. 9q ust. 2 oraz 9ac ust. 1a ustawy o transporcie kolejowym doprecyzowano zasady powiadamiania stron o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji linii kolejowej oraz postępowania o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

Zgodnie z nowym art. 9s ust. 3 ustawy o transporcie kolejowym, nieruchomości wydzielone pod linie kolejowe stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa. W myśl art. 9s ust. 3a, jeżeli na prawie własności lub prawie użytkowania wieczystego

wywłaszczanych nieruchomości zostały ustanowione ograniczone prawa rzeczowe, wygasają one z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna.

Z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna, prawo użytkowania wieczystego gruntów wydzielonych pod linie kolejowe oraz prawo własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na tych gruntach nabywają z mocy prawa PLK S.A.

Za nabyte przez PLK S.A. prawo użytkowania wieczystego gruntów przeznaczonych pod lokalizację linii kolejowych nie pobiera się pierwszej opłaty i opłat rocznych, a nabycie własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na tych gruntach następuje nieodpłatnie. Dochód z nabycia tych praw jest zwolniony od podatku dochodowego.

Gdyby okazało się, że po przejęciu tylko części nieruchomości pod lokalizację linii kolejowej, pozostała jej część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, PLK S.A. będą obowiązane do nabycia pozostałej części takiej nieruchomości.

W przypadku gdy decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a decyzja dotyczy nieruchomości - PLK S.A. będą obowiązane do zapewnienia lokalu zamiennego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

W art. 9y ust. 3 przewidziano, że wysokość odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość ustalana będzie na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego według stanu nieruchomości w dniu wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej przez organ pierwszej instancji oraz według jej wartości w dniu uzgodnienia wysokości odszkodowania między stronami albo w dniu wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania. Odszkodowanie to podlegać będzie waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w przypadku zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

Zaproponowano, aby wysokość odszkodowania powiększana była o 5% w przypadku, gdy dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętej decyzją o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, odpowiednio – niezwłocznie, nie później niż w ciągu 28 dni - wyda tę nieruchomość lub wyda nieruchomość i opróżni lokal oraz inne pomieszczenia. W przypadku gdy decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej dotyczy nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym został wyodrębniony lokal mieszkalny, wysokość odszkodowania przysługującego

dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zamieszkałemu w tym budynku albo lokalu powiększa się o kwotę 10 000 zł w odniesieniu do tej nieruchomości.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 28 posiedzeniu w dniu 7 listopada br. pochodziła z przedłożenia rządowego. W Sejmie zajmowała się nią Komisja Infrastruktury. Ustawa nie była przedmiotem istotnych poprawek ani kontrowersji.

III. Uwagi

Art. 9q ust. 2 ustawy o transporcie kolejowym (art. 1 pkt 2 lit. b noweli) określa zasady doręczania stronom decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej. W zdaniu drugim art. 9q ust. 2 użyto zwrotu "zawiadomienie o wszczęciu postępowania", podczas gdy przepis ten dotyczy zawiadomienia o wydaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, o której mowa w zdaniu pierwszym.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 2 w lit. b, w ust. 2 w zdaniu drugim skreśla się wyrazy "o wszczęciu postępowania"

Maciej Telec
Główny legislator